

ПА-ЛЕНІНСКУ!

У Маскве з 19 па 23 лістапада праходзіў Пленум Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза. На яго парадку дня стала пытанне аб развіцці эканомікі СССР і перабудове партыйнага кіраўніцтва народнай гаспадаркай. З дакладам па гэтым пытанню выступіў таварыш М. С. Хрушчоў. У глыбока аргументаваным дакладзе М. С. Хрушчоў, у выступленнях удзельнікаў Пленума і ў прынятай Пастанове Пленума адзначаны велічныя поспехі, дасягнутыя краінай пад кіраўніцтвам партыі, і ўказана на неабходнасць далейшага ўдасканалення партыйнага кіраўніцтва прамысловасцю, будаўніцтвам і сельскай гаспадаркай.

На Пленуме падкрэслівалася, што рашэнні XXII з'езда, Праграма Камуністычнай партыі ярка асвятлілі шлях савецкага народа да камунізму, з'яўляюцца магутным паскаральнікам грамадскага развіцця. Узброены канкрэтнай праграмай пабудовы камунізму, працоўныя нашай краіны з выключным уздымам і энергіяй ствараюць матэрыяльна-тэхнічную базу новага грамадства. Паспяхова ажыццяўляюцца велічныя заданні сямігадовага плана. План чатырох гадоў сямігадкі па выпуску валавой прадукцыі прамысловасці Савецкага Саюза выканана на 104,5 працента. За 1959—1962 гады прырост прамысловай прадукцыі склаў 45 працентаў замест 39 на кантрольных лічбах. У краіне шырока разгорнута капітальнае будаўніцтва. Ідзе ўгору сельская гаспадарка. Сёлета, нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы надвор'я ў радзе раёнаў, атрымана 9 мільярдаў пудоў збожжа. Дзяржава нарыхтавала звыш 3,4 мільярда пудоў збожжа — на 270 мільёнаў пудоў больш, чым у мінулым годзе.

Дастойны ўклад у выкананне сямігадкі ўносяць і працоўнікі нашай рэспублікі. Аб'ём прамысловай вытворчасці ў Беларусі за чатыры гады ўзрастае на 58 працентаў супраць 37 працентаў, прадугледжаных кантрольнымі лічбамі. За гэты час прамысловасць Беларусі дасць звыш плана 16 тысяч трактараў, каля 9 тысяч металарэзных станкоў, 1,5 тысячы аўтамабіляў, 56 мільёнаў метраў пар скуранага абутку. Перавыкнаюцца заданні па павышэнню прадукцыйнасці працы і зніжэнню сабекошту прадукцыі. Сёлета дзяржаве будзе прададзена больш, чым у 1958 годзе: малака — на 462 тысячы тон, жывёлы і птушкі — на 109 тысяч тон, яек — на 84 мільёны штук.

Галоўныя клопаты партыі — гэта клопаты аб дабрабыце народа, аб усё больш поўным задавальненні матэрыяльных і культурных патрэбнасцей працоўных. За прайшоўшыя гады сямігадкі намнога павялічан выпуск тавараў народнага ўжытку, перавыканан план таваразвароту. Шпэркімі тэмпамі вядзецца жыллёвае будаўніцтва. Працоўныя гарадоў і рабочых пасёлкаў за чатыры гады атрымалі 8,8 мільёна новых кватэр, у сельскай мясцовасці пабудавана 2,4 мільёна жылых дамоў.

Гэтыя поспехі атрыманы дзякуючы таму, што партыя пастаянна паліпшала кіраўніцтва народнай гаспадаркай. Як указваецца ў Пастанове Пленума ЦК КПСС, саветы народнай гаспадаркі, калгасна-саўгасныя вытворчыя ўпраўленні — гэта галоўныя формы гаспадарчага кіраўніцтва, якія адпавядаюць сучас-

наму ўзроўню сацыялістычнай эканомікі. Цяпер на парадку дня стала задача прывесці ў адпаведнасць з патрабаваннямі часу таксама і партыйнае кіраўніцтва прамысловасцю, будаўніцтвам і сельскай гаспадаркай.

Вырашаючы гэты важнейшы палітычны пытанне, партыя зыходзіць з ленінскіх указанняў аб неабходнасці пастаянна ўдасканальваць формы арганізацыі новага грамадства і кіравання сацыялістычнай эканомікай. Пленум ЦК КПСС прыняў рашэнне **АБ ПЕРАХОДЗЕ ДА ВЫТВОРЧАГА ПРЫНЦЫПУ ПАБУДОВЫ КІРУЮЧЫХ ОРГАНАў ПАРТЫІ ЗНІЗУ ДА ВЕРХУ.**

«Пабудова партыйных органаў па вытворчаму прынцыпу, — гаворыцца ў Пастанове Пленума, — дасць магчымасць забяспечыць больш канкрэтнае і планамернае кіраўніцтва прамысловасцю, будаўніцтвам і сельскай гаспадаркай, сканцэнтраванае галоўную ўвагу на вытворчых пытаннях. Такія перабудова дапаможа актывізаваць усе бакі дзейнасці партыі, яшчэ цясней звяза арганізацыйную і ідэалагічную работу з задачамі стварэння матэрыяльна-тэхнічнай базы камунізму і выхавання новага чалавека».

У нашай рэспубліцы, як і ў іншых рэспубліках і абласцях, распрацавана новая структура партыйных органаў, аб якой дакладна на Пленуме першы сакратар ЦК КП Беларусі тав. К. Т. Мазураў. У Цэнтральным Камітэце КПБ намечаецца стварыць два бюро: Бюро ЦК па кіраўніцтву прамысловасцю і Бюро ЦК па кіраўніцтву сельскай гаспадаркай. У кожнай вобласці будучы створаны па два абласныя камітэты партыі — адзін па кіраўніцтву прамысловасцю, другі — па кіраўніцтву сельскай гаспадаркай. У веданні Бюро ЦК і абкомаў па прамысловасці будзе 25 гаркомаў і гарадскіх райкомаў, 23 партыйныя камітэты прамысловых раёнаў (кустоў) з правамі райкомаў партыі. У рэспубліцы будзе 77 калгасна-саўгасных вытворчых упраўленняў, пры якіх будуць створаны партыйныя камітэты. Характэрна, што ў выніку перабудовы адміністрацыйна-кіраўнічы апарат скараціцца, расходы на яго ўтрыманне зменшацца. У адпаведнасці з Пастановай Пленума ў снежні 1962 г. і ў студзені 1963 г. у рэспубліцы адбудуцца канферэнцыі партыйных арганізацый вытворчых калгасна-саўгасных упраўленняў, гарадскія, раённыя ў гарадах і абласныя канферэнцыі прамысловых і сельскагаспадарчых партыйных арганізацый.

Пленум ЦК КПСС таксама намеріў рад важных мер у галіне гаспадарчага кіравання прамысловасцю, будаўніцтвам, у галіне планавання і партыйна-дзяржаўнага кантролю. У прыватнасці, вельмі вялікае значэнне мае рэарганізацыя сістэмы кантролю ў краіне. Утвараецца адзіны орган партыйнага і дзяржаўнага кантролю — Камітэт партыйна-дзяржаўнага кантролю ЦК КПСС і Савета Міністраў СССР і адпаведныя яго органы на месцах. У аснову гэтай перабудовы пакладзена ўказанне Ул. І. Леніна аб адзіным пастаянна дзеючым партыйным і дзяржаўным кантролі з удзелам у ім шырокіх мас працоўных.

Цэнтральны Камітэт партыі на-ленінску мудра і смела вырашыў важнейшыя наступныя пытанні далейшага ўдасканалення партыйнага кіраўніцтва народнай гаспадаркай. Рашэнні Пленума будуць садзейнічаць

дасягненню новых, яшчэ больш буйных поспехаў у камуністычным будаўніцтве. Партыйныя арганізацыі заклікаюць глыбока растлумачыць змест даклада М. С. Хрушчоў і Пастанову Пленума ўсім працоўным, мабілізаваць іх энергію і сілы на здзяйсненне планаў сямігадкі. Галоўнае заключаецца ў тым, каб на кожным прадпрыемстве, на кожнай будоўлі, у кожным калгасе і саўгасе знаходзіць і поўнасцю выкарыстоўваць рэзервы і магчымасці для павелічэння выпуску прадукцыі, зніжэння яе сабекошту, павышэння прадукцыйнасці працы. Цэнтральны Камітэт партыі заклікае рабочых, калгаснікаў, інжынера-тэхнічных работнікаў, усіх працоўных, камуністаў і беспартыйных сваёй самаадданай працай забяспечыць паспяховае выкананне народна-гаспадарчага плана 1963 года — пятага года сямігадкі і тым самым зрабіць новы буйны крок на шляху будаўніцтва камунізму.

Гэты заклік партыі гарача сустрае беларускім народам, як і ўсімі савецкімі людзьмі. Рабочыя, сяляне, інтэлігенцыя рэспублікі памянаюць свае працоўныя намаганні, якія аднадушна падтрымліваюць і адраджаюць рашэнні Пленума ЦК КПСС. Савецкі народ ўпэўнен, што ажыццяўленне перабудовы партыйнага кіраўніцтва народнай гаспадаркай прынясе багатыя плёны, з'явіцца важным сродкам у здзяйсненні праграмы пабудовы камунізму, прынятай XXII з'ездам партыі.

«Звязда» 27 лістапада 1962 г.

У Мінскім Палацы піянераў адбылася сустрэча мінскіх піянераў з гасцямі з Чэхаславакіі. На здымку: піянеры прыкліваюць значкі нацыянальнаму мастаку Чэхаславакіі Францішку Гросу.

Фота В. Лупейкі.

Адна з лепшых тначых Гродзенскага тонкасуконнага камбіната Екацярына Казячая.

Фота А. Перахода. Фотакроніка БЕЛТА.

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ СУВЯЗЕЙ З СУАЙЧЫНІКАМІ

№ 95 (679)

Лістапад 1962 г.

Год выдання 8-ы

НА СЛУЦКІМ ЦУКРОВЫМ

З кожным днём шырыцца фронт работ на будаўніцтве цукровага завода. На працоўнай вахце ў гонар Пленума ЦК КПСС добрых вынікаў дабілася брыгада Віктара Барцэвіча. Яна закончыла кладку сцен сталовай на 100 месца і канторы прадпрыемства. Тут ужо вядуцца аддзелачныя работы. На будаўніцтве склада гатовай прадукцыі поўнасцю ўкладзены апорныя башмакі і ствараецца фронт для работ у зімовых умовах. Не змаўкае рокат бульдозераў. Яны выкапалі катлаван пад сховішча жамерын. Пачата падрыхтоўка пляцоўкі пад абсталяванне.

400 ЦЭНТНЕРАў
БУЛЬБЫ З ГЕКТАРА

КАЛІНКАВІЧЫ. Калгас «Іскра» штогод вырошчвае багатыя ураджаі бульбы. Сёлета яе размясцілі ў асноўным на тарфяніках на плошчы 235 гектараў. Нягледзячы на неспрыяльныя ўмовы надвор'я вырашчаны добры ўраджай. У сярэднім з гектара сабрана па 175 цэнтнераў, а ў адной брыгадзе на плошчы 40 гектараў атрымана па 400 цэнтнераў клубняў.

Калгас паспяхова разлічыўся з дзяржавай, многа бульбы выдаў на працадні калгаснікам, у дастатку клубняў пакінуў для фуражных мэт. Арцель стала спецыялізаванай гаспадаркай па адкорму свіней. У іх рацыён уведзена і бульба.

Новыя гатункі збожжавых культур

Вучоныя рэспублікі плённа працуюць над вывадзеннем новых гатункаў збожжавых культур, 34,1 цэнтнера з гектара — такі ўраджай азімай пшаніцы «івацэвіцкая», створанай селекцыянерамі Інстытута меліярацыі і воднай гаспадаркі для развядзення на асушаных тарфяніках. Гэта — на 8,6 цэнтнера больш, чым дае раяніраваны гатунак «партызанская мясцовая».

Высокай ураджайнасцю, добрымі хлебнакарнымі якасцямі, устойлівацю супраць палягання вызначаюцца выведзеныя Інстытутам земляробства азімая пшаніца «зорка», ячмень «ударнік», перспектыўны ўзор азімага жыта

«С-60». Створаны таксама каштоўныя гатункі лубіну — «бараўлянскі», «беларускі кармавы», «бараўлянскі лімонна-жоўты».

Сэканомлена 300 тон медзі

МАГІЛЕУ. 300 тон меднага проваду сэканоміў калектыў заводу «Электрарухавік» дзякуючы выкарыстанню алюмініевага матараў малой магутнасці.

Новаўведзены папярэднічала вялікая падрыхтоўка. Маторабудульнікі ў садружнасці з работнікамі Усесаюзнага Інстытута электрамеханікі распрацавалі арыгінальную канструкцыю секцыі статора. Зменена колькасць вяткоў і іх размяшчэнне ў пазах. Гэта дало магчымасць знайсці самы выгадны каэфіцыент карыснага дзеяння электраматора.

Газанапаўняльная станцыя ў Віцебску

ВІЦЕБСК, (БЕЛТА). Тут здадзена ў эксплуатацыю газанапаўняльная станцыя. Гэта вялікае тэхнічнае збудаванне, якое складаецца з групы падземных ёмкасцей, помпава-кампрэсарнага і напаўняльнага аддзяленняў, кацельні, механічнай майстэрні і іншых аб'ектаў. Станцыя разлічана на перапрацоўку некалькіх тысяч тон звадкаванага газу ў год. Гэта дасць магчымасць забяспечыць ім амаль 20 тысяч кватэр.

Гэтак робяць савецкія людзі

ПОДЗВІГ НА РЭЙКАХ

КІРАВАГРАД. На станцыі Знаменка ў чаканні пасажырскага поезда ля самага палатна стаяла жанчына з грудным дзіцем на руках. Яна не зауважыла, як хе другі, чатырохгадовы сын залез пад вагон стаяўшага на суседнім пуці таварнага састава. Убачыла яна гэта толькі тады, калі зшалон крануўся з месца. Перапалоханы хлопчык разгублена кідаўся з боку ў бок па шпалах паміж коламі. Маці закрычала, паклаўшы малаго на зямлю, спрабавала дапамагчы сыну. Падбегшы мужчына паспеў вырваць пачыну з-пад самых колаў поезда, адштурхнуў яе ўбок, і сам кінуўся пад састаў. Дакладны разлік, спрытнасць, сабранасць дапамагі яму праскочыць не сярэдзіну палатна, не закрануўшы колаў. Ён прыціснуў хлопчыка да шпалаў і трымаў яго да таго часу, пакуль не прамільгнуў над галавой апошні вагон.

Потым мужны чалавек асцярожна падняў са шпалаў хлопчыка.

Пасажыры падышоўшага гэты момант поезда Адэса-Новасібірск спачатку не маглі зразумець, чаму маленькая жанчына, якая плача ад радасці, так доўга не выпускае са сваіх абдымкаў высокага шыракаплечлага мужчыну.

Гэты смелы ўчынак зрабіў работнік Знаменскага будупраўлення Іван Антонавіч Цімафееў. Ён — афіцэр запasu, нядаўна дэмабілізаваны з радыё Савецкай Арміі. Цяпер ён працуе ў будупраўленні і завочна вучыцца ў Кіраваградскім філіяле Харкаўскага політэхнічнага інстытута.

У гэтым апавяданні расказваецца аб сапраўдным выпадку. І толькі па просьбе нашай суайчынніцы, беларускай дзяўчыны, якая зараз пражывае ў Амерыцы, я не называю яе прозвішча.

Аўтар.

БЫЛА позняя вераснёўская пара. Сонечныя промні стомлена ружавелі на выцвілых травах, прыціснутых да зямлі цяжкімі начнымі туманамі. Жоўташэры наплыў восені ўладарна разліваўся па зямлі. Пад лёгкім ветрам пашчотна дрыжала земляное павуцінне, то прыладоўчы да зямлі, то аддаючы на волю ветру скамечаныя сівыя пасмы. Павуцінне і пух адцвіўшай тугавой квецні напаўнялі паветра, і ад гэтага яно здавалася шэрым, адцвіўшым. Восень тольківала бабіна лета.

Сярод гэтых аднастайных колераў блакіт ракі Зяльвянкі пераліваўся безліччу непаўторных адценняў. То на грані хвалькі ўспыхне барвовы агеньчык, то ружовыя палосы перасякуць раку, расплываюцца і хаваюцца пад берагамі, дзе лёгкія белыя шматкі пены гушкаюцца на прытопленых лазовых галінках. На водмелі блісне срэбным россыпам спалоханая стайка кармяшак, рассыплецца пераплеск, нібы хто сыпнуў там жменю бліскучых пацерак. Толькі над усім тут пануе глыбокая блакітная плынь. Зверху яна расквечваецца рознымі няўстойлівымі колерамі, а ў глыбіні няменна застаецца сама сабой. Па ёй прабягаюць цені хмар, і лажыцца на яе грудзі халодны туман, але вада яе, што ідзе з глыбіні зямлі, захоўвае свой вечны ясны блакіт.

Мы, група студэнтаў універсітэта, у тыднёвы паходзе па роднаму краю, спыніліся на беразе Зяльвянкі.

Недалёка прабягала дарога. Па ёй без перапынку снавалі машыны, нападваючы стынучае

паветра неспіханым роўным гулам.

Ужо сонца схлялася на захад, і на яго круглым лостэрку гусцела, цямяючы, узведзеная радкаваю хмараю шызага абалонка.

Каля маста спыніўся аўтобус. З аўтобуса выйшла рослая дзяўчына, зышла з дарогі, падыхла да ракі і апусціла на зямлю модную сумку — рукзак, адмыслова упрыгожаную яркімі нашыўкамі. На дзяўчыне было лёгкае мужчынскага пахрою гарчычнае паліто, ахопленое вузкім паяском. Яна доўга стаяла над ракою, раз-пораз падымаючы галаву і закідаючы кратка падстрыжаныя светлыя валасы. Яна аглядала прыбя-

кі. Яе шырока адкрытыя блакітныя вочы пашчотна і крышкку самотна глядзелі на агонь, які гарэў на беразе Зяльвянкі. Усмехаючыся, яна схлялася да яго ўсё бліжэй, нібы хацела ўзяць ад яго з сабою як мага больш цяпла. Яна падымала на нас свае стомленыя вочы. Вочы блішчэлі здрадливымі іскрынкамі вільгаці.

Я глядзела на яе і думала: «Хто яна, гэтая дзяўчына?»

Ёй было не больш дваццаці двух. Відаць, нашы дзяўчаты-чатырохкурсніцы былі яе аднагодкамі. На хударлявым светлым твары крышкку прыпухлыя вусны. Яна вельмі нагадвала нашых дзяўчат-студэнтка. Але было ў ёй і нешта такое ад-

НЕ АПОШНЯЯ СУСТРЭЧА

ржыня прасторы, колькі разоў дапытліва зірнула ў наш бок, затым падышла.

Вусны раскрыліся, на момант застылі. Дзяўчына штосьці напружана ўспамінала:

— Добры дэн, можа скажыце, вэчар.

Мы адразу здагадаліся: дзяўчына шукала патрэбных слоў. Яна знайшла іх, прывіталася, і вінаватая і ў той жа час шчаслівая ўсмешка засявілася на яе твары. Вочы яе блішчэлі, яна спыталася яшчэ нешта сказаць, зноў задумалася, усмешка змянілася дзіцячай разгубленасцю. Яна пакутліва шукала родныя словы.

— Я нарадзілася... тут... даўно... Мама і тата тут жылі даўно... Тут мая радзіма...

Яна паказала рукой за раку, заглянула нам у вочы, усміхнулася і нечакана прысела над кастром, працягнула над ім ру-

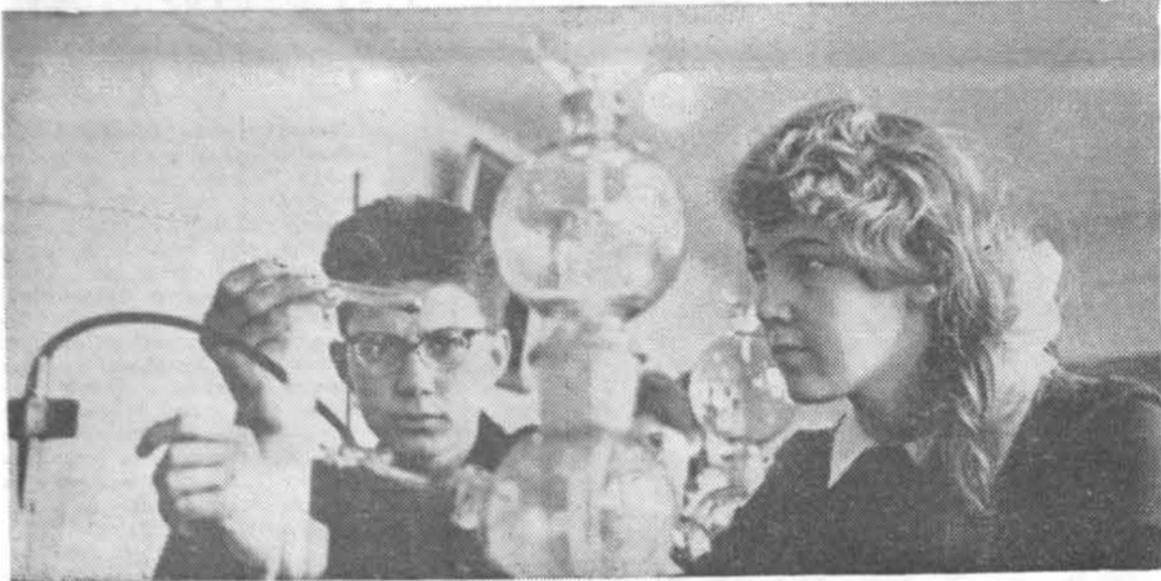
метнае, што даецца чалавеку не прыродай, а станам жыцця, асяроддзем. І лёгкія маршчынікі, што тоненькімі пучкамі сніватых нітак ляглі пад вачыма. І ласкавыя блакітныя вочы, якія паглядалі на нас то адкрыта і ветліва, то з ціканасцю і напружаным чаканнем, нібы дзяўчына хацела спытаць: «Якія ж вы, мае суайчыннікі-аднагодкі?» І мітуслівы позірк, з якім яна звярталася да нас, нібы шукаючы дапамогі, калі не магла зразумець чаго-небудзь, і сарамлівы румянец на шыках, калі дзяўчына не магла знайсці патрэзнага слова — усё гэта сведчыла, што яна перажыла або перажывае нешта незвычайнае.

Сонца ўжо хавалася за небасхілам. Знікаючы на захадзе, яно кідала мітуслівыя промні, нібы спяшаючыся пакінуць роднаму краю пабольш цяпла. Змрок ахутаў зямлю, замігацелі першыя зоркі. На кастры варылася вячэра, а мы, шасцера дзяўчат і чатыры хлопцы, слухалі павольна-узрушаны, з частымі паўзамі расказа Іры. Ёй цяжка было гаварыць. Кропелькі поту блішчэлі на ілбе.

Яна нарадзілася на Слонімшчыне ў 1940 годзе. Бацькі не памятае. У сорак другім ён пайшоў у партызаны, і, як пазней даведалася маці, загінуў у баі на беразе Зяльвянкі. Гдзе тут недалёка. Жонку яго з малой дачкой схопілі гітлераўцы і вывезлі ў Германію. Спачатку іх кінулі ў канцлагер Дахау, затым перавезлі ў канцлагер Пірмазэнс. Пасля капітуляцыі Германіі іх вывезлі ў Гамбург, казалі, што накіруюць адгэтуль на

Выдатнікі Жодзінскай школы-інтэрната Леанід Смацэнка і Тамара Калугіна ў кабінэце хіміі.

Фота Г. Усламава.

У верасні 1917 года ў рэакцыйнай газеце «Наш час», якая выходзіла тады ў Петраградзе, пісалася:

«Дпусцім на хвіліну, што большавікі перамогуць. Хто будзе кіраваць намі тады? Мабыць, павары, знаўцы катлет і б'іштэксаў? Або пажарнікі? Конохі, качагары? Ці, можа быць, няныкі пабягуць на пасаджэнне Дзяржаўнага савета ў прамежак паміж мыццём п'ялёнак? Хто ж?»

Меншавік Суханаў, які пісаў гэтыя радкі, пырсаў слінай і ўсяляк стараўся «рамалываць» будучае Расіі, дапускаючы на хвіліну, што большавікі перамогуць. Гэтая «прарока» ўжо няма ў жывых. А большавікі не толькі перамаглі ў кастрычніку 1917 года, але, стварыўшы першую ў свеце дзяржаву рабочых і сялян, сёлага адсвяткавалі 45-ю гадавіну свайго існавання. Былыя павары, конохі, качагары і іх дзеці з'яўляюцца дэпутатамі Вярхоўнага Савета СССР, былыя слесары клопаціцца аб тэатрах. І за прыкладамі не трэба далёка хадзіць. Зараз не толькі ў Савецкім Саюзе, але і за мяжой шырокай вя-

ЗМАГЛІ, ДЫ ЯШЧЭ ЯК!

домасцю карыстаецца савецкі кампазітар Марк Фрадкін. А ён жа па паходжанню рабочы — былы слесар механічнага цэха Віцебскай швейнай фабрыкі «Сцяг Індустрыялізацыі». А былы пастушок з вёскі Стахава Пінскага павету Харытон Сцяпанавіч Гарагляд стаў прафесарам, доктарам ветэрынарных навук. Харытон Сцяпанавіч у першыя гады Савецкай улады са зброяй у руках абараняў малодшую рэспубліку ад нападу замежных інтэрвентаў і белабандыцкіх банд. Цяпер ён працуе ў Мінску, а не так даўно загадваў адной з кафедр Віцебскага ветэрынарнага інстытута.

Можна прывесці і іншыя факты. Я хачу расказаць суайчыннікам, чытачам газеты «Голас Радзімы», аб тым, якія цудоўныя змены адбыліся на Віцебшчыне за 45 год Савецкай улады толькі ў галіне культуры. Для параўнання давайце ўспомнім дарэвалюцыйную Віцебшчыну.

У былой Віцебскай губерні да Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі налічва-

лася ўсяго 30 тысяч школьнікаў — пераважна дзяцей пameшчыкаў і гарадскога насельніцтва. У самім Віцебску не было ніводнай вышэйшай навучальнай установы. Затое ў горадзе мелася 33 царквы, 4 капліцы, 2 касцёлы, 3 сінагогі.

На ўсю Віцебскую губерню ў дарэвалюцыйны час мелася ўсяго 11 бібліятэк, 9 чытальняў, адна народная бібліятэка-чытальня, якая ўтрымлівалася на сродкі наведвальнікаў, адзін музей, выдавалася адна газета. Зараз у Віцебскай вобласці налічваецца звыш 1500 школ, пяць інстытутаў, у якіх працуе каля 500 выкладчыкаў.

На тэрыторыі кожнага з сельскіх Саветаў два-тры клубы, некалькі бібліятэк. Сельская бібліятэка абслугоўвае ў сярэднім да 2 000 жыхароў, сельскі клуб — 1 200—1 300 чалавек.

У пасляваенны час у вобласці пабудавана 17 раённых Дамоў культуры, 260 сельскіх клубы і 637 калгасных клубы, дзесяцікі кніжных магазінаў.

У вобласці 7 лепшых сама-

дзейных калектываў сталі народнымі тэатрамі. Па ўзроўню выканаўчага майстэрства і сцэнічнага афармлення спектакляў яны не ўстапаюць прафесійнальным тэатрам. Толькі ў гэтым годзе яны паставілі 78 спектакляў.

У вобласці вырас арыгінальны харэаграфічны калектыв — народны ансамбль танца Віцебскага раённага Дома культуры. Мастацтва яго таленавітых танцораў вядома не толькі ў нашай вобласці і Беларусі, але і ў іншых братніх рэспубліках. Летам гэтага года ён паспяхова выступіў у Маскве на Усесаюзнай выстаўцы дасягненняў народнай гаспадаркі.

За апошнія пяць год адкрыта 7 новых музычных школ, а ўсяго ў 12 дзіцячых музычных школах вучыцца 2 530 дзяцей працоўных. Апрача гэтага, у дзіцячых музычных студыях навуцаецца больш за 500 дзяцей.

Без малаго восем мільёнаў тамоў кніг маюць нашы бібліятэкі або сем кніг на аднаго жыхара вобласці. Гэтым вялікім

Радзіму, а затым пагрузілі на параход і вывезлі ў Цэнтральную Амерыку. Адтуль маці ў пошуках працы трапіла ў ЗША. Цяпер яны жывуць у Дэтройце. Маці працуе прыбяральшчыцай (на радзіме яна настраўнічала), а дачка — ліфцёршай. За доўгія гады маці сабрала крыху грошай. І вось яна. Іра, змагла, нарэшце, наведаць Радзіму.

Мы вынеслі з палатка спальныя мяшкі і ўлягліся вакол кастра. Аднаго мяшка не хапала. Наш Міша аддаў свой мяшок Іры. Яна сказала, што вельмі рада, бо ёй вельмі хацелася застацца з намі. Міша падкідаў у касцёр. Праз некаторы час ён пайшоў зораць галле.

— Ваш Міша добры, — сказала дзяўчына.

— Яго бацька таксама не вярнуўся з ваіны.

— Ён у нас чаэт.

Ніхто не спаў. Мы не распытвалі Іру аб яе жыцці. Яна многае расказала нам сваімі пытаннямі.

Колькі мы плацім за навучанне? Ці багатыя нашы бацькі? На якія сродкі мы жывем? Што трэба скончыць, каб паступіць ва ўніверсітэт? А як з работай пасля заканчэння? Аб усім ёй хацелася ведаць і ўсе яе пытанні былі такія красамойныя для нас.

З усходу ўзыходзіла сонца, а за Зяльвянку, на захад, спаўзаў сніватая, заспаны туман. Пад ранне заснулі мае сюрсы. Іра кранула мае валасы доўгімі худымі пальцамі і перарывіста шаптала:

— Дзіўна... Я бачу святане... На беразе той самай Зяльвянкі... Колькі маці расказвала мне... Раскажу ёй — заплача... Яе рука была вільготнай. Можна гэта яна дакраналася да роснай травы...

Пасля сьнедання мы праводзілі Іру да аўтобуса. Час ад часу яна затрымлівалася, аглядала наваколле, затым паглядзела на нас і яе блакітныя вочы іскрыліся ўсмешкай, у якой буйленасць. Яна ўжо каторы раз гаварыла нам:

— Як гэта сказаць па-нашаму. Прышла не апошні раз. Яшчэ прыду і — назаўсёды. Мама чакае...

Мы доўга махалі ёй услад. Аўтобус знік з вачэй, і мы апусцілі рукі. А Міша ўсё яшчэ махаў: ён у нас вельмі высокі і яму далей відаць.

Колькі часу мы стаялі на дарозе моўчкі. Усё было відно далёка, далёка. Можна, мы гэтым ранкам убачылі абвостраным зрокам увесё неабсяжны прастор Радзімы.

А ўнізе, пад намі, спакойна несла свае блакітныя воды Зяльвянка. Чаго не бачыла яна на сваім вяку і шляху, але вочы яе ўсё перамывалі, усё зносілі і слёзы, і кроў — і зноў расціталі вечна рухомым жывым блакітам.

Л. СМІРНОВА-МАЯРАДСКАЯ.

багаццем бясплатна карыстаюцца і рабочыя і працоўнікі сельскай гаспадаркі.

У вобласці працуе 4 музеі. Віцебскі абласны краязнаўчы, Полацкі гарадскі краязнаўчы, Лепельскі раённы музей і Германскі мемарыяльны музей Героя Савецкага Саюза Канстанціна Сяргеевіча Заслонова.

Трывала ўвайшло ў побыт нашага народа кіно. Зараз няма ў вобласці такога куточка, дзе б не была кінаперасоўка. На абслугоўванні працоўных працуе 1 030 кінаўстаноўкаў, у тым ліку 56 гарадскіх і раённых кіна-тэатраў, 199 сельскіх кінастанцыянаў і 398 сельскіх кінаперасоўкаў.

У нашай вобласці штогод выдатыкоўваецца да 3 мільёнаў руднага срэбра. За кошт гэтых клубы і бібліятэкі папаўняюць свае кніжныя фонды, набываюць клубнае абсталяванне і музычныя інструменты, касцюмы і декарацыі для правядзення спектакляў і канцэртаў.

Н. ШМАТКОУ, намеснік начальніка Віцебскага абласнога ўпраўлення культуры.

Сваё, дарагое, рогнае...

Глухой кастрычніцкай ноччу скоры поезд Калуга — Гродна спыніўся на Ваўкавыскім вакзале. На пероне было многа людзей, светкі. З падножкі саскочыў пажылы мужчына, і сустрэкаючыя кінуліся да яго. Яны назвалі прыезджага, хоць разлука была таой доўгай...

Больш дваццаці год назад Алена Васільяна Кульбіцкая з пяцігадовым сынам Самам праводзіла мужа на фронт. З таго часу яны больш не сустракаліся.

Лёс закінуў Дзмітрыя Раманавіча за мяжу. Ён скалясіў дарогі Італіі, Англіі, потым прыжыўся ў Аргенціне і 15 год прабыў у гэтай краіне. Працаваў у Буэнас-Айрэсе на фабрыцы ткацкіх станкоў, газаваршчыкам.

...І вось Дзмітрый Раманавіч Кульбіцкі зноў са сваёй сям'ёй.

Цяжка пазнаць жонку. Горкія маршчынкы акружылі яе вочы, рот. Нялёгка даваўся гэтай жанчыне. Перанесла вайну, аднаўляла разбураную фашыстамі краіну, выхоўвала і расціла сына. Саша атрымаў адукацыю, працуе ў Ваўкавыскім райкоме партыі інструктарам.

— Малачына, Аленка, я заўсёды ведаў, што ты дужая, мужная жанчына, — гаворыць Дзмітрый Раманавіч. — А я бадзёўся ў чужых краях... Пытаецца, як жыў? Ды так, кожны дзень спрабаваў адгадаць, што чакае заўтра, паслязаўтра. Гора перанёс многа, радасцей — не было зусім. За 15 год ні разу не ўдалося выбрацца ў тэатр, хоць вельмі люблю яго. Усё грошай не хапала. Трэба было заплаціць за зямлю, якую купіў у крэдыт на 10 год, трэба было адзецца, пракарміцца. І толькі некалькі разоў схадзіў у кіно на савецкія кінафільмы. Гэтую спакусу не здолеў перамагчы.

Чужына... Толькі той, хто жыў далёка ад роднай зямлі, ведае, што гэта такое. Кожны дзень прыходзіў на чужую фабрыку, стаіш ля чужых станкоў... Праўду кажуць, што лепш чорны, сухі, але свой хлеб, чым здобная, белая чужая булка, — гаворыць Дзмітрый Раманавіч і працягвае:

— Уключыш, бывала, радыё, пачуеш сваё, дарагое, роднае і толькі тады ажываеш. Або родная газета «Голас Радзімы»! Яна, як добрая ластавачка, прылятала да мяне. Раскрыеш яе, і быццам гаворыш з роднымі людзьмі, даведваешся, як і чым яны жывуць. У газеце чытаў пісьмы маіх суайчыннікаў з усіх куткоў свету, замілаваныя выступленні дзяцей, якія наведлі Савецкі Саюз, чытаў артыкулы, якія выкрывалі нашых ворагаў. Газета трымала мяне ў курсе ўсіх падзей, што адбываліся на маёй вялікай Радзіме. І не толькі з задавальненнем, часам са слязьмі чытаў я яе. Суседзі аргенцінцы і італьянцы гаварылі мне: «Перастань ты яе чытаць, ты ж заўсёды плачаш». Але застацца без газет, — значыць застацца аднаму.

Калі ў Дзмітрыя Раманавіча Кульбіцкага запыталі аб першых уражаннях пасля вяртання на Радзіму, ён доўга гаварыў аб тых вялізных зменах у нашай краіне, якія кінуліся яму ў вочы. Ваўкавыска, напрыклад, свайго роднага горада, у якім пражыў дзесяці год, ён не пазнаў. Кругом выраслі вялікія дамы, высокая ў неба ўзняліся заводскія трубы, пашырыліся, апраўніліся пышнай зелянінай вуліцы.

— Раней у Ваўкавыску не хадзілі ні адзін аўтобус, — гаворыць Дзмітрый Раманавіч. — Можна было гадзінамі хадзіць па гораду, а сустрэць усяго некалькі аўтамашынаў. А то і зусім не сустрэнеш. Цяпер жа, пераходзячы вуліцу, трэба асцерагацца; настолькі вялікім стаў рух гарадскога транспарту. Ва ўсе куткі рэспублікі з нашага горада ідуць камфартабельныя аўтобусы.

Мне часта даводзіцца ездзіць на цэментавы завод, дзе ў рабочым пасёлку жыве мой сын Аляксандр. І хвалююць, і радуюць мяне адносіны моладзі да нас, людзей пажылога ўзросту. Мне, напрыклад, ні разу не даводзілася стаяць у аўтобусе. Уваходжу і адразу ж маладыя людзі ўступаюць месца. Усе яны, юнакі і дзяўчаты нашай краіны, маладыя рабочыя, калгаснікі, інтэлігенты — ветлівыя, уважлівыя і культурныя. Адчуваецца выхаванне савецкай школы.

А Ваўкавыскі цэментавы завод! — усклікае Дзмітрый Раманавіч. — Падобнага буйнага цэментавога прадпрыемства я не сустракаў за рубяжом. Калі нават у такім маленькім, раней глухім гарадку, ідзе такое вялікае будаўніцтва, вакол маячаць сталёныя стрэлы вежавых кранаў, снуюць вялікагрузныя будаўнічыя машыны, то што робіцца ў буйных гарадах? Малайці савецкія людзі! Будуць, ствараюць, упрыгожваюць сваё жыццё.

Асабліва кранулі Дзмітрыя Раманавіча тыя добрыя чалавечыя адносіны, з якімі ён сутыкнуўся на Радзіме.

— Як толькі ступіў на сваю зямлю, — гаворыць Дзмітрый Раманавіч, — я убачыў зусім іншых людзей: чужых, уважлівых і клапацілівых. На працягу ўсёй дарогі ад граніцы да месца прызначэння гэтыя незнамыя мне людзі клапаціліся аб мяне, як аб маленькім дзіцяці. Ніколі не забуду аднаго маладога чалавека, які, нягледзячы на сваю занятасць, дапамог мне і з афармленнем дакументаў, і з пераноскай багажу. Нічога падобнага я не бачыў у Аргенціне. Там нікога не кранае лёс другога чалавека. Хоць памры — да цябе нікому няма справы

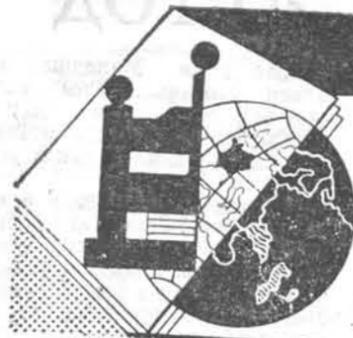
Добра, што хоць на спіле гадоў пажыву побач з гэтымі цудоўнымі людзьмі, маімі дарагімі землякамі, — гаворыць Дзмітрый Раманавіч Кульбіцкі. — Добра, што вярнуўся на Радзіму. Тут усё сваё, дарагое, роднае. **Г. ПАРОМЧЫК.**

Ніна Фрэнкель

Якое шчасце! Я зноў на маёй радзіме, у Савецкім Саюзе! Там я пражыла самыя шчаслівыя, самыя цудоўныя дні майго жыцця. Народ спакойна працаваў, будуючы радаснае і шчаслівае жыццё, калі фашысты напалі на нашу радзіму, разбураючы на сваім шляху ўсё, што савецкі народ стварыў пасля Вялікай рэвалюцыі. Яны спрабавалі павярнуць народ супраць камунізма, але не вышлі!

Мінск, разбураны на 80 працэнтаў, цяпер зноў адбудаваны яго жыхарамі. Гэта цудоўны горад, вельмі сучасны, з шырокімі праспектамі, вялікімі дамамі, магазінамі; вуліцы ў стылі, характэрным для Беларусі — усюды зеляніна і кветкі. Паркі, тэатры, стадыёны, мініятурная чыгунка для дзяцей...

Савецкі народ — працавіты і мужны народ. Мяне вельмі кранула, што ў мінскай бальніцы высокакваліфікаваны медыцынскі

INFORMATIONS FRANCE-URSS

М. Буж'е.

Наша суайчынніца Марыя Буж'е разам са сваім мужам Раулем Буж'е зрабіла ў чэрвені гэтага года падарожжа па Савецкаму Саюзу (з яе ўражаннямі нашы чытачы могуць пазнаёміцца ў № 58 газеты «Голас Радзімы»). Нядаўна яна прыслала нам Інфармацыйны бюлетэнь «Францыя — СССР» № 14 за лістапад гэтага года, у якім надрукаваны водгукі французскіх турыстаў, наведваюшых сёлета нашай краіны. Ніжэй мы змяшчаем матэрыялы, узятыя з гэтага бюлетэня.

Мы вельмі ўдзячны М. Буж'е за дасланы матэрыял.

ЗАЧАРАВАНЫ СВАІМ ПАДАРОЖЖАМ

Справаздача аб падарожжы ў СССР

Сход, арганізаваны прафесіянальным Камітэтам «Францыя — СССР» парыжскай прэсы ў Доме кнігі, поўнасьцю адпавядаў мэце, якую ставіць перад сабой асацыяцыя: узаемааруменне паміж савецкім і французскім народамі.

У прэзідыуме — Шар'е, Камон, Пэро, Лалеман, Сарэль. Старшыня схода Эдуард Эні адкрывае яго кароткім уступным словам.

Ён гаворыць: «СССР яшчэ не ператвораны ў якісьці рай, але ён ідзе наперад гіганцкімі крокамі і заўсёды стаіць за мір ва ўсім свеце, і гэта тое, што нас цікавіць!»

Пасля ўступнай прамовы Эні, сустрэтай гарачым адабрэннем прысутных, слова даецца ўдзельнікам падарожжа.

Луі Крамбэ вельмі простымі словамі выказаў свае ўражання і заключыў, што ён «зачараваны сваім падарожжам».

Падыходзіць чарга Люсьена Моля: «У мяне была прадуманая думка, якая знікала па меры таго, як я прасоўваўся па гэтай вялікай краіне, ва ўсіх кутках якой я сустракаў толькі шчасце і радасць. Калі аднойчы я вымушан быў бы пакінуць сваю радзіму, я хацеў бы жыць толькі ў гэтай краіне». У яго голасе гучыць сапраўднае хваляванне.

Што датычыць Ражэра Галара, ён не прэтэндуе на ролю аратара. Ён гаворыць каротка: «Я бачыў цуды. Іх могуць ствараць толькі выдатныя людзі».

«Мая думка — вельмі добрае падарожжа і вельмі добрае ўражанне ад СССР», — заключыў

Жорж Эль свой бліскучы расказ аб бальніцы ў Мінску і друкарні, дзе пануе — як у першай, так і ў другой — выключная чысціня.

Вялікі даклад Гі Вандэлена можна рэзюміраваць наступнымі словамі: «Я адкрыў Савецкі Саюз... Я чытаў артыкулы, я бачыў фільмы, але ўсё гэта нішто ў параўнанні з тым, што можна там убачыць сваімі вачыма».

Абры: «Мы наведлі з дэлегацыяй металургаў бальніцу ў Мінску. Я павінен вам сказаць, што з ёй не вытрымліваюць ніякага параўнання бальніцы ў Францыі...»

Калі рабочы хварэе, ён атрымлівае 90 працэнтаў заробтанай платы. Калі ён гаспіталізаваны, то знаходзіцца на поўным дзяржаўным утрыманні».

Абрын раскажаў таксама аб грандыёзным універсітэце, дзе бясплатна вучаць як простым, так і самым складаным навукам. Ён падкрэсліў сяброўскія пачуцці савецкіх людзей да французцаў, іх прагу міру, так неабходнага для народа, які перанёс жахі 1941 — 1945 гадоў.

Усе таварышы, якія мелі шчасце зрабіць падарожжа ў Савецкі Саюз, арганізаванае прафесіянальным Камітэтам у чэрвені гэтага года, з вялікім пачуццём расказвалі пра свае ўражання і гэтай вялікай краіне.

Аб чым яны раскажваюць...

Рауль і Марыя Буж'е

Не хапае слоў, трэба бачыць сваімі вачыма Савецкі Саюз, гэтую краіну, якая так пацярпела ад вайны і дзе народ-стваральнік поўнасьцю адбудоваў свае гарады і вёскі.

Мы ніколі не забудзем падарожжа, аказанага нам цёплага прыёму, сяброўскіх поціскаў рук.

Мінск — сталіца Беларусі — сучасны горад з шырокімі праспектамі. Мая жонка, якая жыла ў гэтым горадзе перад вайной (яна была вывезена ў час акупацыі нацыстамі), не пазнала яго, так ён ператварыўся.

У Маскве не было межаў нашаму захваленню: Крэмль, Маўзалеі Леніна, універсітэцкі гарадок — гэта немагчыма апісаць, гэта трэба бачыць; стадыён імя Леніна, адкрыты басейн, Вялікі тэатр, магазін «ГУМ» і мноства іншых рэчаў, не гаворачы ўжо аб метра, дзе кожны земны цуд.

Вельмі цёплы прыём у рэдакцыі газеты «Известия», ад'езд, калі для кожнага з нас знайшоўся букет кветак... Хвалюючае развітанне, бывай, Масква! Але сэрца гаворыць: мы яшчэ вернемся!

Тамара Фэзэ

Ураджанка Савецкага Саюза, вывезеная нацыстамі, жонка французца, я здзейсніла цудоўнае незвычайнае падарожжа дзякуючы таварыству «Францыя — СССР».

Што мяне больш за ўсё кранула, але не здзівіла, бо я руская, — гэта надзвычай цёплы прыём як у рэдакцыі газеты «Известия», так і бальніцы, і ў друкарні, усюды.

Я убачыла вялізны прагрэс ва ўсім з той пары, калі я зусім маладая дзяўчына, была вывезена ў час гэтай жахлівай вайны, калі ўсё было знішчана.

Я хачу, каб усе французы зразумелі, што савецкі народ любіць Францыю і што толькі вельмі мужны народ змог зрабіць такія вялікія здзяйсненні.

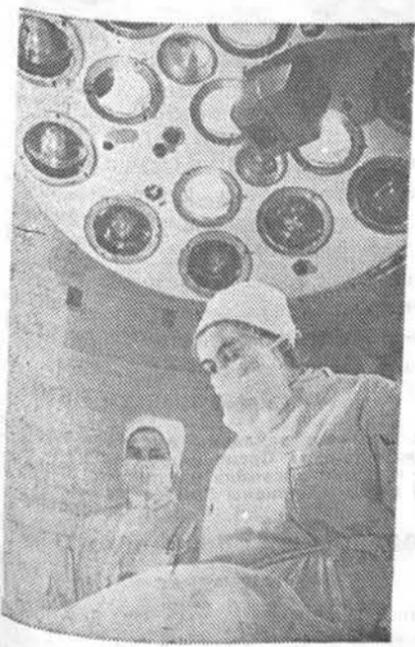
Г. Лакло

...Я змог пераканацца ў поўнай свабодзе духу і цела як беларусаў у Мінску, так і масквічоў.

Савецкі чалавек просты, працавіты, здаровы і вельмі гасцінны. Ён здасца сваім становішчам, хоць і разумее, што яшчэ далёка не ўсё зроблена дасканала і бездакорна (дзе такое бывае, дарэчы?). Але мяркуючы па рытму, у якім ідуць справы, я думаю, што такое дасканалае жыццё хутка настане...

Я не быў камуністам і не зрабіўся ім, але гэта падарожжа дало мне больш справядлівы пагляд на рэчы (рэальнасць дастаткова далёкая ад думкі, якую насаджае Ілжывая прапаганда).

З паездкі я вынес вялікую павагу да рускай нацыі і перакананне, што яе грамадзяне ўсёй душой за мір і добрыя адносіны з іншымі народамі.

У клініцы факультэцкай хірургіі Мінскага медыцынскага інстытута.

Быў канец кастрычніка — пачатак лістапада 1943 года. Нашы войскі, паспяхова фарсіраваўшы Днепр у Лоеве, з баямі прасоўваліся да Рэчыцы. У час адной з перадышак у лесе, прыкладна кіламетрах у 15—20 ад Лоева, салдаты знайшлі сярод забітых параненае дзіця.

Каля месяца байцы аказвалі дапамогу дзяўчыцы, а потым уладкавалі яе ў бальніцу, якая адкрылася на тэрыторыі Артукоўскага сельсавета Рэчыцкага раёна.

Нічога не ўдалося даведацца ў хворага, напалоханага і знясіленага дзіцяці. Прозвішча, імя і імя па бацьку выбіралі людзі сумесна. Думалі, гадалі.

Раптам адзін з работнікаў сельсавета і кажа: «Глядзіце, у яе вочкі, як васілёчкі. Давайце і назавём Васільковай...» Так і назвалі — Васількова Марыя Мікалаеўна. А праз год, калі раны зажылі і дзяўчынка падужала, яе ўладкавалі ў дзіцячы дом ў горадзе Лоеве.

...З таго часу прайшло дзевятнаццаць год.

У Міны Макаравіча і Анастасі Іванаўны Шамаль памёрла дачка Леаніда — сяброўка Марыі. Перад смерцю дзяўчынка прасіла бацьку і маці прыгалабціць Марыі: яна ж не ведае мацярынскай ласкі. Марыя ў гэты час працавала

раненае дзіця. Малодшая засталася ляжаць... Тры тыдні ішлі баі. Маці і ўсе родныя думалі, што дзяўчынка загінула і была пахавана разам з усімі забітымі.

У верасні гэтага года я паехала ў Лоеў. Дзесяткі добрых савецкіх людзей памаглі мне ў пошуках. Мы пабывалі ў Артуках, гаварылі з медыцынскай сястрой, якая прымала параненую дзяўчынку ад салдат, вывучалі архіўныя дакументы, пазнаёміліся з усімі сваякамі Ольгі Пятроўны Канцавой. І калі ўжо не было ніякіх сумненняў, што Марыя Мікалаеўна Васількова і Лідзія Яўменаўна Канцавая — гэта адна і тая ж асоба, я выклікала дзяўчыну з Душанбе, дзе яна працуе ткачыхай, да яе прыёмнай маці ў Клічаў.

І вось — сустрэча, сустрэча дзвюх маці, сустрэча Ліды з яе роднай маці.

З. ГРЫБКО,
рэдактар Клічаўскай міжраённай газеты.

На здымку: сустрэча Ліды Канцавой з яе роднай маці. Злева направа — Ольга Пятроўна Канцавая, Ліда Канцавая і яе прыёмная маці Анастасія Іванаўна Шамаль.

ў Казахстане, у горадзе Гур'еве. Па першаму запрашэнню названых бацькоў яна прыехала ў вёску Маркаўшчына, што на Клічаўшчыне. З любоўю адносілася Шамалі да Марыі, але думалася: можа, ёсць у яе хто-небудзь з родных, у якіх збалелася сэрца на згубленаму дзіцяці...

Анастасія Іванаўна звярнула да мяне з просьбай дапамагчы ёй у пошуках. Я ведала, што дзяўчынку знайшлі дзесяці пад Лоевам. І напісала ў Рэчыцкую міжраённую газету пісьмо, а разам з ім выслала і расказ аб Марыі з яе фатаграфіяй. Прыкладна праз два тыдні пасля апублікацыі маёй карэспандэнцыі «Лёс дзяўчынку» прышло пісьмо з Лоева. Ад імя Ольгі Пятроўны Канцавой пісала яе пляменніца Ольга Фёдраўна Пятрушкіна. Яна запярэла, што гэта дзяўчынка Ольгі Пятроўны, і расказала яе гісторыю.

Дзвюх дзяўчынак, чатырох і сямі гадоў, вяла жанчына з вёскі Тучкі ў Лоеў. Раптам страшэнны выбух устраснуў зямлю. Усе, хто бег, упалі. Меншая, Лідка, упала без адзінага гуку гварам уніз на зямлю. Старэйшая закрычала. Маці, убачыўшы, што старэйшая дзяўчынка залілася крывёю, схпіла яе і ў бяспаміятве пабегла ад страшнага месца, каб выратаваць па-

Сын Марылін жэніцца

Гэй, музыкі, весялей,
«Барыню» — мяцеліцу!
Ходзіць радасць па сяле —
Сын Марылін жэніцца.

Сірата ж быў... А цяпер,
Нават і не верыцца,
Сын удовін — інжынер,
Сын Марылін жэніцца.

Шофк палощыцца кругом,
Боты раздрабняюцца...
Ходзіць радасць з дому ў дом,
Ходзіць з самай раніцы.

Нарадзіла — батрака
Будучына зычыла,
Нарадзіла — ў кулака
Палатна пазычыла!

Хмель на кожным на стала,
Торты касавурацца...
Радасць, радасць у сяле —
Не ўмяшчаюць вуліцы.

На пляёнкі не было...
Слёзы, слёзы горкія!..
Успамінаюць за сталом
Тую долю: — Горка!

І Марыя — удава
Ходзіць маладзіцаю.
Ай, Марыля-удавы,
Як не ганарыцца дай!

Гэй, музыкі, весялей,
«Барыню», «Мяцеліцу»!
Радасць радасць у сяле —
Сын Марылін жэніцца.

ВАС ШУКАЮЦЬ СВАЯКІ І ЧАКАЮЦЬ СВАЯКІ

Машнюк Аляксандра Міхайлаўна і Машнюк Віктар Васільевіч, якія жывуць у вёсцы Пялічы Пялікоўскага сельсавета Міёрскага раёна Віцебскай вобласці, шукаюць сына і брата

МАШНЮКА Алега Васільевіча, 1929 года нараджэння, везенага нямецка-фашысцкімі захопнікамі ў Германію ў 1941 годзе.

Расказвае Іван Зімонін

Летнім ранкам 1943 года ўварваліся ў вёску гітлераўцы і пагналі юнакоў і дзяўчат у фашыскае рабства. Сярод іх быў пятнаццацігадовы Іван Зімонін. Доўгі шлях па чужой зямлі, і юнак апынуўся ў Аўстрыі на лесараспрацоўках каля горада Марыяцелі. Праца была знясільваючай, а хлеба давалі ўсяго 80 грам на дзень.

Пасля вайны юнак хацеў адразу ж вярнуцца дадому, але здарылася інакш...
Толькі ў 1956 годзе ступіў ён на родную савецкую зямлю.
Радзіма прыняла Івана Зімоніна цёпла. Вось ужо 6 год ён жыве дома і не можа нарадавацца. Нарэшце, усё цяжкае засталася заўважэннем. Праца была знясільваючай, а хлеба давалі ўсяго 80 грам на дзень.

Металургічным заводзе. Завод вялікі, умовы працы добрыя. Тут ніхто не байца, што яго звольняць і ён застаецца без работы. Завод даў мне асобную кватэру. Я ажаніўся, маю дваіх дзяцей. Я рады, што вярнуўся ў свае родныя мясціны. З кожным годам тут адбываюцца вялікія змены. Жыццё становіцца ўсё лепшым. Горад Магілёў прыгожы, чысты, зялё-

ны, ёсць дзе працаваць, ёсць дзе адпачыць. Цяпер мне хочацца вярнуцца да маіх землякоў, якія засталіся ў Англіі: Віктара Мацкевіча, Васіля Карашо, Павла Пятра і іншых. Пава мятайце, што ў вас ёсць родная, цудоўная Радзіма, не давайце ганьбіць нашу любімую Радзіму людзям з чорнымі ду-

С. ЗАЛІВАКА.

Ёсць такая вёска на Гомельшчыне

Ёсць вёска Гаць у Анцябрскім раёне на Гомельшчыне. У гэтай вёсцы, за апошні час адбыліся вялікія змены.

У час вайны гітлераўскія захопнікі нанеслі гэтай вёсцы цяжкія раны.

А сёння вёска Гаць стала яшчэ прыгажэйшай, чым была да вайны. Ёсць школа, магазін, фельчарска-акушэрскі пункт, паштовае аддзяленне. Гацкі сельскі клуб — адзін з лепшых у Анцябрскім раёне.

Дзесяткі жыхароў з дапамогай дзяржавы пабудавалі новыя дамы. Прасторныя, прыгожыя, дамы ў Леаніда Афанасенкі, Цімоха Званковіча, Дар'і Пацяя, Уладзіміра Пацяя, Уладзіміра Драпезы і іншых. Дагатак прышоў у кожную сям'ю.

Сярод жыхароў гэтай вёскі ёсць некалькі чалавек, якія ў час вайны па невядомасці ці ў сілу янак-небудзь іншых акалічнасцей пайшлі на службу да акупантаў. Ім была прадастаўлена магчымасць добрасумленнай працы выкупіць віну перад Радзімай. Былі староста Аляксандр Званковіч пайшоў ужо на пенсію. Яго сыны атрымалі адукацыю. Пётр працуе настаўнікам, а Цімафей — у лясніцтве.

А вось некааторыя жыхары Гаці ў час вайны трапілі за мяжу. У далёкай Канадзе жыве Раговіч Піліп Андрэевіч. У адной з замежных краін жыве Кароль Іван Апанасавіч. Яны ехалі шукаць шчасця далёка ад роднай зямлі, але ці знайшлі яны яго там?

М. КАНДЫДАТАУ.

АГЛЯД НАРОДНЫХ ТАЛЕНТАЎ

З 13 па 18 лістапада 1962 года ў Мінску ў Палацы культуры прафсаюзаў праходзіў агляд мастацкай самадзейнасці Мінскай вобласці.

Ад рання да вечара вялікая прыгожая зала была запоўнена глядачамі.

Адзін за адным выступаюць самадзейныя артысты — спевакі, музыкі, танцоры, дэкламатары, гімнасты, а таксама аркестры, хоры паасобных раёнаў.

Глядзіш і дзіву даешся, як вырасла культура нашай беларускай вёскі і горада! Некаторыя выканаўцы дасягнулі такой вышыні, проста не верыцца, што гэта не прафесіяналы. А касцюмы! Пры яркім электрычным асвятленні аж гараць рознакаляровыя шаўкі і аксаміты, цудоўныя беларускія вышыўкі!

Камісія агляду адабрала для заключнага канцэрта найлепшыя з лепшых нумары.

20 лістапада 1962 года адбыўся заключны канцэрт. Партэр і тры балконы запоўнілі прадстаўнікі грамадскасці:

пісьменнікі, кампазітары, артысты, служачыя, рабочыя, сяляне, студэнты.

Урачыста гучыць «Кантата аб Леніне» — музыка Рунова ў выкананні хору Палаца культуры Беларускага аўтазавода пад кіраўніцтвам Ул. С. Лінкевіча.

Шчырым воплескам падзякавала зала выканаўцамі «Нарачанскай сюіты», музыка Кузняцова, словы Танка і Шастаківіча. Вельмі прыгожа была зроблена дэкарацыя: над велічным возерам Нарач узшыў месяц, ляціць беласнежная чайка. Рыбакі цягнуць сеці. Да берага падыходзіць парусныя лодкі. Гэты вакальна-харэаграфічны малюнак выканалі мужыцкая група хору і танцавальны калектыў Мядзельскага раённага Дома культуры.

Народная харавая капэла Лебедзеўскага Дома культуры Маладзечанскага раёна пад кіраўніцтвам І. Ф. Сушко сапраўды, па-мастацка выканала песні «Беларусь мая» — музыка Сушко, «Зайшло сонца за ваконца» і іншыя.

Неспадзяванкай было выступленне жаночага ансамбля музыкантаў Капыльскага раённага Дома культуры, які на жалейках выканаў «Беларускія мелодыі» і «Дзявочы карагод».

Некалькі разоў на сцэну выклікалі сельскіх музыकाў — бацьку В. І. Тарговіча з чатырма сынамі — хлопчыкамі, якія на скрытцы, баянах і бубнах ігралі «Лявоніху» і польку «Нарачанку».

Спадабаліся глядачам бадзёрыя беларускія танцы: «Лявоніха», «Бульба», «Юрочка», «Пеўні», а таксама украінскія, румынскія, венгерскія, кітайскія і асабліва гуцульскі танец «Лесарубы».

Пранікнёна прачытаў «Аб Леніне» Маякоўскага Ю. С. Ліцінскі — рабочы завода «Чырвоны металіст» з Барысава.

Вершы змяняліся песнямі, песні — танцамі, музыкай, ды ці ж пералічыш усе нумары багатай праграмы!

У заканчэнне вечара выступіў Маладзечанскі гарадскі ансамбль песні і танца ў музычна-харэаграфічнай кампазіцыі «Маладзечанскія гармонікі».

Громам апладысентаў сустрэла за двох маленькіх кучаравых хлопчыкаў (3-х і 5-ці гадоў), якія выйшлі на сцэну з гармонікамі і зайгралі марш.

Многія ўдзельнікі мастацкай самадзейнасці трапіць на 2-ю рэспубліканскую дэкаду мастацкай самадзейнасці, якая адбудзецца ў Мінску з 10 па 18 снежня 1962 года. Некаторыя з самадзейных артыстаў безумоўна стануць прафесіянальнымі артыстамі, як гэта здаралася ўжо не аднойчы.

Сяргей НОВІК-ПЛЯОН.

На здымку: вакальны ансамбль напэса «Шлях Леніна» Пleshчаніцкага раёна. Злева — кіраўнік ансамбля настаўніца Завішанская сярэдняй школы Зінаіда Пятух. Фота І. Змітровіча.

НАШ АДРАС

Мінск, Ленінскі праспект, 77. Дом друку Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы».

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ